

Havbúnaðarfélagið
FAROESE FISH FARMERS

AÐALFUNDUR HJÁ HAVBÚNAÐARFELAGNUM

27. MAI 2014

ÁRSFRÁGREIÐING 2013

Frágreiðing frá nevndini

Framleiðslan av laksi var í fjør 62.246 tons í krudvari vekt. Framleiðslan var sostatt eitt vet lægri enn í 2012, tá framleiðslan var 62.783 tons. Søluvirðið øktist hinvegin úr 1,81 mia. kr. í 2012 upp í 2,4 mia. kr. í 2013. Hetta er ein munandi vøkstur uppá umleið ein triðing. Meðan nøgdin stóð í stað, øktist søluvirðið, og 2013 hevur tískil verið eitt gott ár hjá føroyskari alivinnu.

Karmarnir kring alivinnuna eru sum heild góðir, og vinnan hevur seinastu árin havt góð úrslit, tá hugt verður at vøkstri, felli, fóðurfaktori, sjúkustøðu og framleiðslukostnaði. Saman við skynsamari lívfrøðiligari stýring hevur ein góður laksaprísur eisini havt við sær, at feløgini hava havt góð fíggjarlig úrslit í 2013.

Í 2013 varð amøban parameoba perurans staðfest í fleiri alibrúkum Føroyum. Amøban kann elva til táknusjúkuna AGD, men hon er framvegis ikki staðfest í Føroyum. Eftir ársskiftið var ILA-virus eisini staðfest í einum alibrúki, men einki bendir á, at tað hevur spjatt seg til onnur alibrúk. Hóast hesar tilburðir er økt fell ikki staðfest í føroyskum alibrúkum av hesum orsøkum, og tann yvirskipaða sjúkustøðan er framvegis góð.

Nevndin ásannar, at laksalúsin er ein trupulleiki fyri føroyska aling og eigur at takast í størsta álvara. Tað er neyðugt, at nevndin framhaldandi raðfestir hetta málið høgt og arbeiðir konstruktivt fyri at finna felags loysnir. Nevndin er samd um, at lívfrøðiliga váðastýringin framhaldandi skal raðfestast høgt. Tí avráddu feløgini á vári 2012 at samskipa nýtsluna av avlúsingarevnum fyri at tryggja eina meira munadygga niðurberjing av lús. Harumframt eru avtalur um felags avlúsingar gjørdar bæði í 2013 og fyrst í 2014. Avtalurnar innibera, at feløgini avlúsa samstundis og býta vitan og úrslit sínamillum. Ein grundleggjandi fortreyt fyri framtíðar felags avlúsingum er, at eisini onnur munadygg felags tiltøk verða framd.

Eftir tvey ár við munandi vøgstri í útboðnum av laksi, var vøksturin avmarkaður í 2013. Tey stóru londini hava ikki økt framleiðsluna nakað serligt, og tí er vøksturin í útboðnum lítil. Framleiðslan av laksi verður væntandi umleið 2,1 mió. tons í 2014, og hetta er ein lítil vøkstur uppá umleið 5 prosent í mun til í fjør. Marknaðarútlitini eru tískil góð, og prísurin á laksi verður væntandi lutfalsliga góður í 2014. Laksaprísurin hevur tó søguliga sveiggjað nógv, og tí koma væntandi tíðarskeið, tá tað kann gerast torført at vinna pening á marknaðinum.

Í 2013 vórðu umleið 13,7 mió. smolt sett út. Hetta er nakað minni enn í 2012, tá umleið 15 mió. smolt vórðu sett út. Tøkan av laks verður væntandi sløk 70.000 tons í kruvdari vekt í 2014, og tað er nakað hægri enn í 2013.

Nøkur av málunum, ið nevndin í Havbúnaðarfelagnum hevur arbeitt við í farna ári, eru m.a. luttøka í arbeiðsbólki viðv. loyvisgjaldi á alivinnuna, áhaldandi arbeiðið at tálma laksalúsini, framleiðsla av rognkelsum, árliga aliráðstevnan og verkætlanin við aling á opnum havi.

Í heyst varð eykaskatturin á alivinnuna hækkaður úr 2,5 prosentum upp í 7 prosent. Tó varð sagt úr landsstýrinum, at talan var um eina fyribils skipan, inntil ein meira varandi loysn verður funnin. Havbúnaðarfelagið hevur luttikið í einum arbeiðsbólki, ið hevur viðgjørt spurningin um loyvisgjald á alivinnu. Hetta arbeiðið byrjaði í fjørsummar og endaði í februar 2014. Endaliga loysnin var, at alivinnan skal rinda 4,5 prosent í eyka skatti umframt eitt tøkugjald uppá 0,5 prosent av söluvirðinum. Um lögtingið vil áleggja alivinnuni hægri gjøld av onkrum slag, mælti Havbúnaðarfelagið til eina skipan bert við eykaskatti, meðan umboðini hjá landsstýrinum bert mæltu til hægri tøkugjald.

Arbeiðsbólkurin var samdur um, at talan er um eina varandi loysn, ið skapar støðugar karmar um alivinnuna. Havbúnaðarfelagið mælti harumframt til, at avtaka einkarættin hjá Apotekinum at selja heilivág til alivinnuna. Felagið heldur ikki, at nøkur orsök er til, at ein almennur stovnur selur heilivág til alivinnuna, og tí átti einkarætturin at verið avtikin.

Samanumtikið var 2013 enn eitt søguligt ár fyri føroyska alivinnu, tí ongantið áður hevur söluvirðið av føroyskum laks verið so stórt, sum tað var í fjør. Alilaksur stendur í dag fyri umleið 40 prosentum av vøruútflutninginum úr Føroyum, og alivinnan er tísil vorðin ein týðandi partur av føroyska búskapinum. Hetta er sjálvsagt at fegnast um, og tað vísir, at alivinnan hevur ment seg nógv, síðan framleiðslan veruliga byrjaði fyrst í áttatiárunum.

Innihaldsyvirlit

1. ENDAMÁL HAVBÚNAÐARFELAGSINS	6
2. ALMENT UM GONGDINA INNAN ALIVINNUNA	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
2.1 FRAMLEIÐSLA	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
2.2 ÚTSETING AV SMOLTI	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
2.3 ÚTFLUTNINGUR	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
2.4 PRÍSIR	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET. 1
2.5 BÝTIÐ AV ÚTFLUTNINGI	13
2.6 BÝTIÐ SEINASTU ÁRINI	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
3. MÁL FELAGIÐ HEVUR ARBEITT VIÐ Í ÁRINUM	166
3.1 LOYVISGJALD	16
3.2 KUNNGERÐ UM BASAN AV FISKASJÚKUM	16
3.3 ALIPOLITIKKUR	17
3.4 APOTEKIÐ	17
3.5 ROGNKELSI	17
3.6 ÁLING Á OPNUM HAVI	17
3.7 ALIRÁÐSTEVNAN	18
3.8 ISFA OG FEAP	18
4. LÓGIR OG KUNNGERÐIR	19
4.1 LÓG UM LOYVISGJALD Á ALIVINNU	19
4.2 LØGTINGSLÓG UM VERJU AV HAVUMHVØRVINUM	19
4.3 HOYRING UM YVIRVØKU AV YMSUM SJÚKUM	20

1. Endamál Havbúnaðarfelagsins

Havbúnaðarfélagið er vinnugreinafelag hjá alivinnuni - bæði á sjógvi og á landi. Endamál felagsins er at fremja tey mál, ið eru av felags áhuga fyri limirnar. Uppgávan hjá felagnum er at menna vinnuna í samstarvi við einstøku limirnar, myndugleikar og stovnar, ið varða av alivinnuni.

Felagið heldur til í Vinnuhúsinum og hevur felags umsiting við Føroya Arbeiðsgevarafelag og onnur vinnufeløg.

Í nevndini í Havbúnaðarfelagnum sita:

Atli Gregersen, Luna

Egill Steintórsson, Faroe Farming

Hans Jákup Mikkelsen, Marine Harvest

Regin Jacobsen, Bakkafrost

Varalimur:

Odd Eliassen, Havsbrún

2. Alment um gongdina í alivinnuni

Gongdin í alivinnan í Føroyum er framvegis góð, og fíggjarligu úrslitini seinastu árin hava verið góð. Karmarnir kring alivinnuna eru sum heild góðir, hóast vinna og myndugleikar áhaldandi mugu hava eyguni opin fyri møguligum broytingum, ið kunnu gerast til tað betra. Tað er av alstórum týðningi, at alivinnan framhaldandi leggur dent á skynsaman rakstur við neyvri framleiðslustýring.

Føroyska alivinnan hevur seinastu árin kunnað víst á nøkur av heimsins bestu úrslitum viðvíkjandi vøkstri, felli, fóðurfaktori, framleiðslukostnaði og prísi. Samanborið við aðrar alitjóðir hevur føroyska alivinnan sera góð úrslit at vísa á, og tað er eisini grundarlagið undir teimum góðu úrslitunum seinastu árin. Tryggir og støðugir karmar umframt nærlagni og dugnasemi í framleiðsluni tryggja, at alivinnan í dag kann sigast at vera burðardygg, men vinnan má allatíðina ansa eftir, at framleiðslan er skynsom og burðardygg.

Síðan 2006 er framleiðslan av alifiski økt støðugt ár um ár - 2010 undantikið. Í 2014 verður væntandi eisini ein ávísur vøkstur í framleiðsluni, sum helst fer at tátta í eini 70.000 tons í kruvdari vekt. Framleiðslan í 2013 var góð 62.000 tons í kruvdari vekt, sum er á leið tað sama sum í 2012. Tá framleiðslan var í hæddini, áðrenn ILA sjúkan rakti, framleiddi føroyska alivinnan tilsamans góð 52.000 tons av laks og sílum. Havast skal tó í huga, at hetta árið vórðu fleiri feløg noydd at slakta stórar nøgdir av fiski í úrtíð orsakað av ILA sjúkuni.

Søluvirðið í 2013 var góðar 2,4 mia. kr. samanborið við 1,81 mia. kr. í 2012. Søluvirðið er sostatt økt munandi í 2013 og hevur givið feløgnum góð úrslit. Samanumtikið hevur 2013 verið eitt gott ár við støðugari framleiðslu og høgum miðalprísi.

Í 2014 verður mett, at útboðið av aldum laks á heimsmarknaðinum bert økist við umleið 5 prosentum, so at framleiðslan verður á leið 2,1 mió. tons. Orsøkin er, at lítil vøkstur er væntandi í Noregi, Kili, Bretlandi og Norðuramerika. Støðan á heimsmarknaðinum hevur síðan 2010 annars verið merkt at øktum útboði og harvið minkandi miðalprísi. Hetta broyttist tó í fjør, tá miðalprísurin aftur øktist. Útlitini í 2014 eru tí, at prísurin fer at halda sær á einum rímuliga høgum støði.

Síðan 2010 er miðalprísurinn á feskum laksi lækkaður úr 36 kr/kg í 2010 niður í eini 28 kr/kg í 2012, men óktist aftur í fjór, tá miðalprísurinn lá um 40 kr/kg. Orsökinn til minkingina er, at útboðið er ókt hesi árin. Vøksturinn í útboðnum á heimsmarknaðinum steðgaði tó í 2013, og lítil vøkstur er væntandi í 2014. Torført er at meta um framtíðarútlitini, men ábendingar eru um, at prísurinn fer at halda sær á einum lutfalsliga høgum støði.

Alivinnan er von við stór sveiggj, og prísfallið í 2011 og 2012 var væntandi. Søgann sigur, at prísurinn sveiggjar nógv, men um føroyskir alarar framhaldandi hava ein burðardyggan rakstur og megna at fyribyrgja sjúku, kann alivinnan liva teimum sveiggjum, ið raka vinnuna.

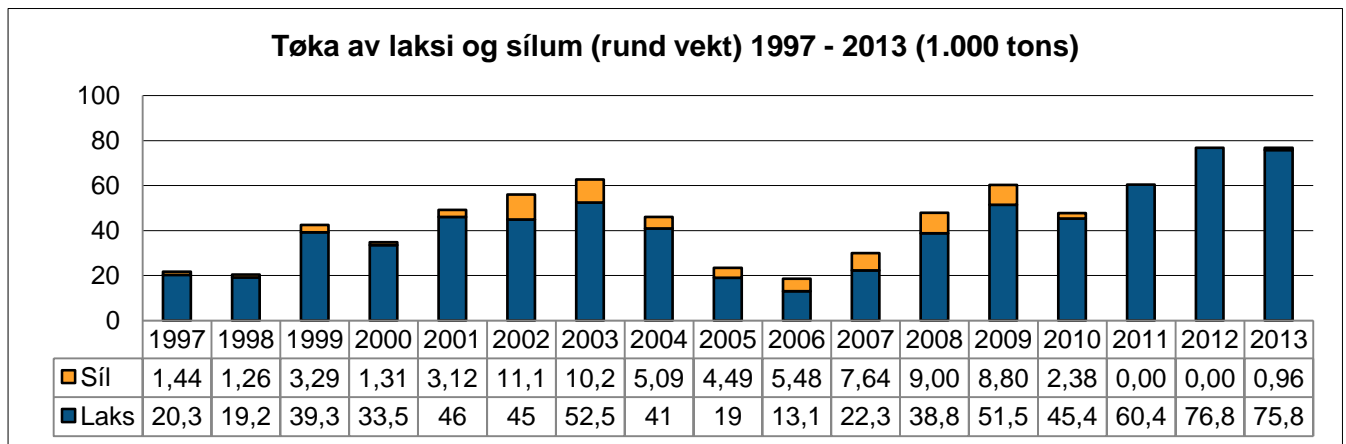
Við ásetingum um árgangssundurskiljing, økishvild og sjúkufyribyrgjandi atburði, verður mett, at alivinnan hevur karmar fyri burðardyggum rakstri. Tað er sera týðningarmikið, at vinnan og myndugleikarnir framhaldandi arbeiða við at betra hesar karmar.

Seinastu árin hevur ein ávísur trupulleiki verið við lús, og fyrítøkurnar í alivinnuni hava tí skipað felags átøk fyri at basa hesum. Neyðugt er framhaldandi at arbeiða við at tálma lúsatrupleikanum.

2.1 Framleiðsla

Tøkan í 2013 var 75.852 tons í livandi vekt, og hetta er á leið tað sama sum í 2012. Nøkur fá síl vórðu tikin í 2013, men talan er um sera smáar nøgdir. Mynd 2 vísir, at framleiðslan í alivinnuni óktist munandi frá 1999 til 2003 og minkaði síðan tey næstu árin inntil 2006 orsakað av ILA. Í 2008 og 2009 var tøkan komin upp aftur á sama støði sum í 2003. Nøgðin minkaði aftur nakað í 2010, men er síðani ókt aftur uppá núverandi støði. Seinastu tvey árin hevur tøkan verið methøg.

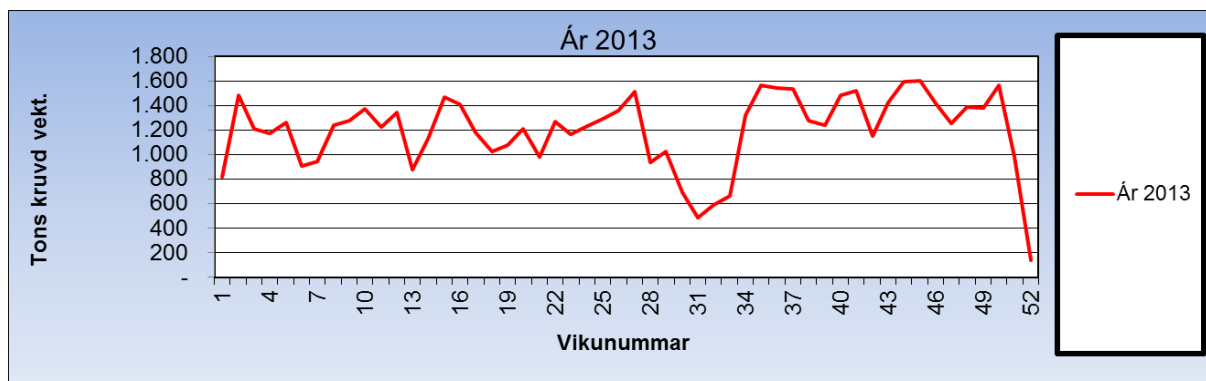
Mynd 2. Tøka av alifiski 1996-2013 (rund vekt)

Kelda: Rúni Dam, sp/f Avrik.

Mynd 3 vísir tøkuna av alifiski í kruvdari vekt viku fyri viku í 2013. Her sæst, hvussu tøkun av alifiski býtir seg yvir árið. Vanliga gongdin er, at størstu nøgdirnar verða tiknar um heystið, og so hevur eisini verið í 2013.

Mynd 3. Tøka av alifiski viku fyri viku í 2013.

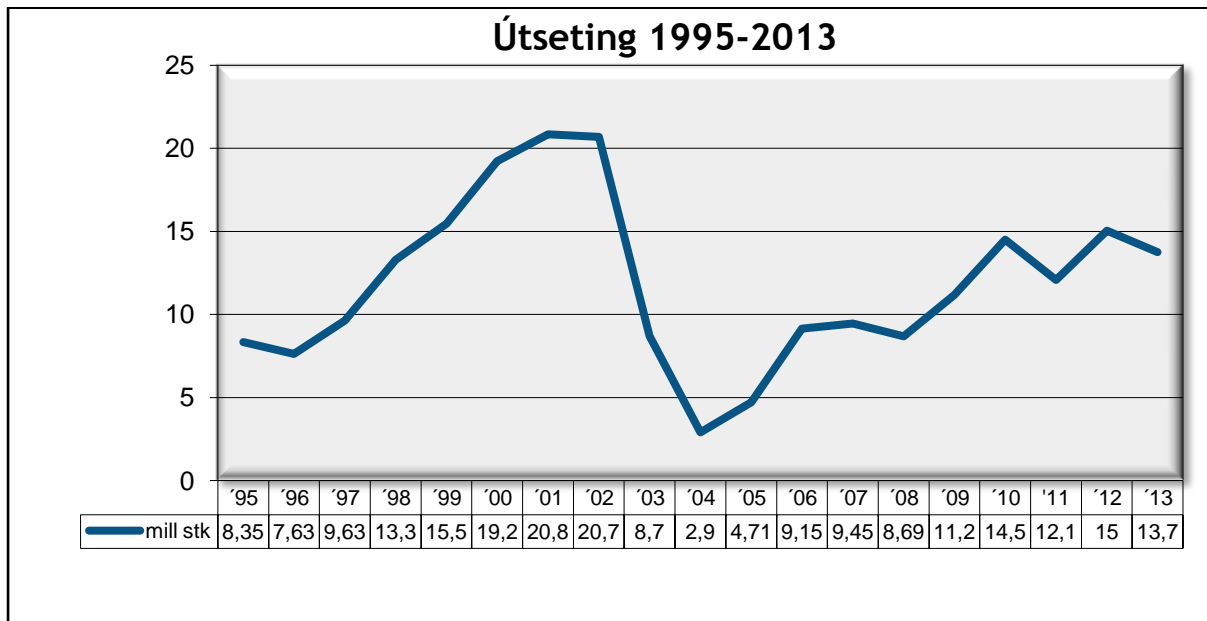
Kelda: Havbúnaðarfélagið

2.2 Útseting av smolti

Mynd 4 vísir útseting av laks og sílum frá 1995 til 2013. Myndin vísir, at útsetingin av smolti er vaksin støðugt frá 2004 til 2010, men síðani hevur útsetingin sveiggjað nakað millum 12 og 15 mió. smolt. Útsetingin í 2013 var umleið 13,7 mió. smolt, og tað er ein minking í mun til 2012, tá umleið 15 mió. smolt vórðu sett út. Vert er at leggja til merkis, at útsetingin framvegis er munandi lægri, enn hon var árinum eftir aldarskiftið, og at munandi meira fæst burturúr tí, sum nú verður sett út.

Í 2007 vóru omanfyri tvær mió. síl sett út, í 2008 varð talið áleið 1,5 mió., í 2009 vóru minni enn 1 mió. síl sett út, men síðan 2010 eru eingi síl sett út.

Mynd 3. Útseting av smolti frá 1995 til 2013

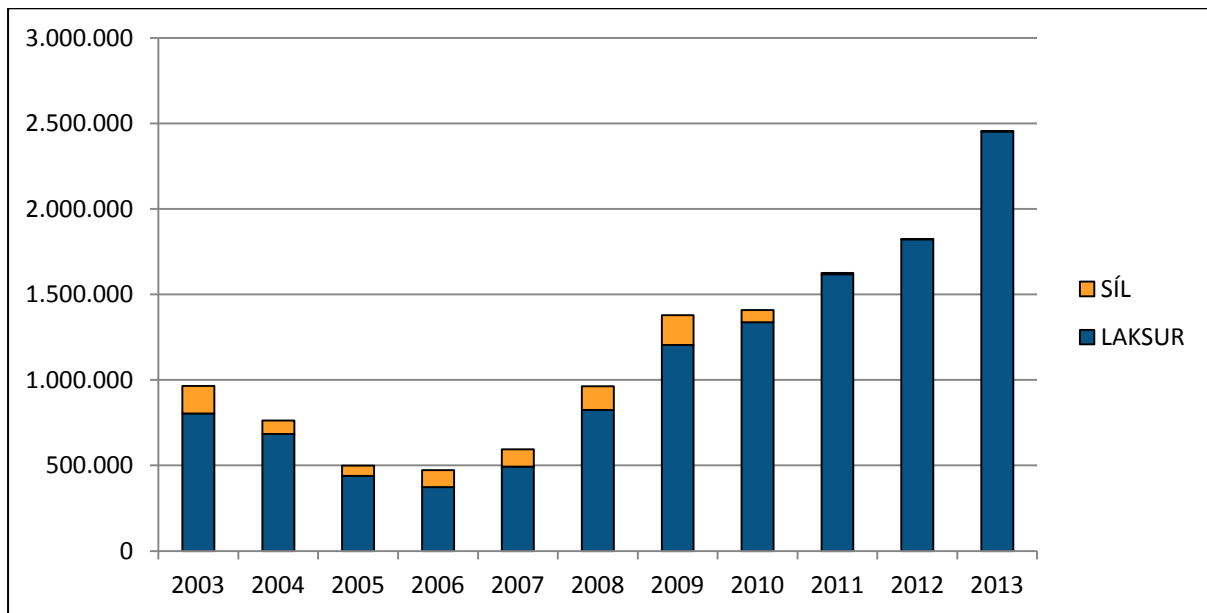
Kelda: Rúni Dam, Sp/f Avrik

2.3 Útflutningur

Mynd 5 vísir, at útflutningsvirðið á alifiski er økt hvørt ár síðani 2006. Útflutningsvirðið av alifiski í 2013 var umleið 2,4 mia. kr. og so stórt hevur útflutningsvirðið av føroyskum laks ongantíð verið áður. Seinastu trý árin hevur útflutningsvirðið av sílum verið millum lítið og einki.

Í 2005 og 2006 var útflutningsvirðið minkað niðrum eina hálva milliard krónur, men síðani er útflutningsvirðið økt á hvørjum ári, hóast sveiggj hava verið í framleiddu nøgdini. Í 2009 var útflutningsvirðið slakar 1,4 milliardir krónur, og hóast tókan í 2010 varð væl lægri enn í 2009, so var útflutningsvirðið eitt vet hægri orsakað av góðum prisi. Í 2013 var útflutningsvirðið á laks 2,45 mia. kr. Laksur er í dag størsta einstaka útflutningsvøra hjá Føroyum og stendur nú fyri umleið 40 prosentum av vøruútflutninginum úr landinum.

Mynd 5. Útflutningsvirðið av alifiski frá 2003 til 2013 (1000 kr.)

Kelda: Hagstova Føroya

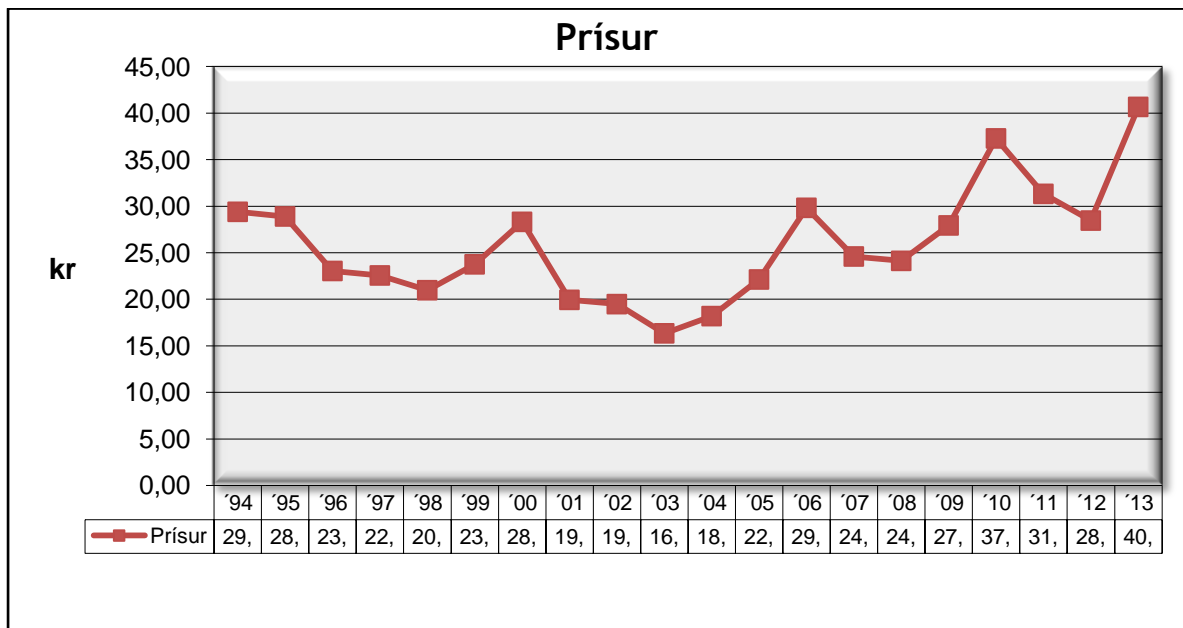
2.4 Prísir

Marknaðarprísurin á feskum laksi hevur verið sera góður í 2013. Miðalprísurin fyri árið var á leið 40 kr. pr. kilo, og hetta var ein munandi vøkstur í mun til 2012, tá kiloprísurin var á leið 28 krónur. Marknaðarprísurin hevur sjálvsagt stóra ávirkan á úrslitið hjá alifeløgnum, og prísurin hevur søguliga sveiggjað nógv.

Mynd 6 vísir ein ársmiðalprís á feskum krudum laksi frá 1994 til 2013. Sum myndin vísir, eru nakrir prístindar og nakrar prísgjafir. Tindarnir hava verið í 1994, 2000, 2006, 2010 og aftur í 2013. Prísgjafir hava verið í 1997, 2003, 2008 og 2012.

Útlitini fyri marknaðarprísinum komandi árinu eru sjálvandi nógv tengd at gongdini í samlaðu framleiðsluni í heiminum. Metingar siga, at heimsframleiðslan ikki fer at økjast nakað serligt í ár, og tí eru góð útlit fyri einum høgum laksaprísi aftur í 2014.

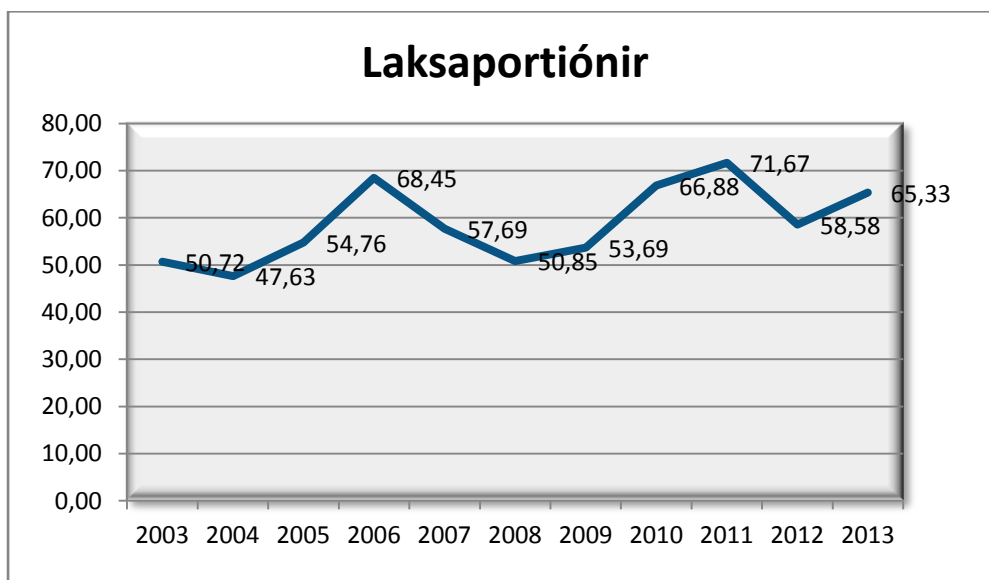
Mynd 6. Ársmiðal prísir á feskum kruvdum laksi. FOB Føroyar

Kelda: Hagstova Føroya

Prísurin á feskum kruvdum laksi var í 2000 í miðal góðar 28 kr./kg og fall síðani til góðar 16 kr./kg í 2003. Prísurin hækkaði síðani á hvørjum ári fram til 2006, tá hann var nærurum 30 kr./kg í miðal. Í 2008 lækkaði prísurin aftur til einar 24 kr./kg. Í 2009 hækkaði prísurin aftur til nærurum 28 kr./kg, og í 2010 varð hann omanfyri 37 kr./kg. Eftir tvey ár við fallandi laksaprísurum er prísurin fyri feskum laks sostatt aftur hækkaður.

Mynd 7. Miðalprísur pr. kg. av frystum laksaportiónum 2003-2013.

Kelda: Hagstova Føroya

Mynd 7 vísir miðalprísir á frystum laksaportiónum frá 2003, tá framleiðslan veruliga tók dik á seg. Miðalprísurin var hægst í 2011 var 71,67 kr./kg., fall síðani nakað í 2012, men er hækkaður aftur í 2013.

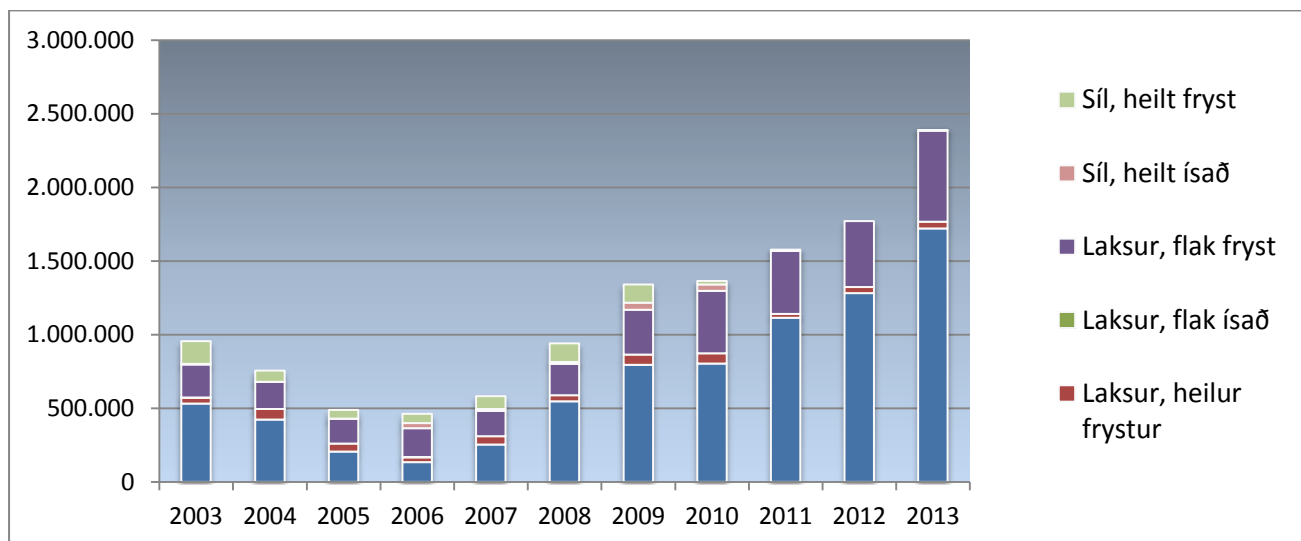
Prísurin á laksaportiónum er meira støðugur enn prísurin á feskum laksi. Prísurin hevur ligið rímiliga støðugt omanfyri 50 kr./kg. Miðalprísurin í 2011 var tann hægsti nakrantíð síðan 2003, men prísurin fall í 2012 til 58,58 kr/kg. Miðalprísurin er síðani hækkaður aftur til á leið 65 kr./kg.

2.5 Býtið av útflutningi

Mynd 8 vísir býtið av útflutninginum í virði frá 2003 til 2013. Nógv tann størsti parturin er framvegis feskur laksur, sum í fjør hevði eitt útflutningsvirði uppá 1,7 mia. kr. Síðan 2006 eru laksaportiónir vorðnar ein alsamt størri partur av útflutninginum, og tær standa fyri meginpartinum av restini av útflutninginum, meðan nakað verður útflutt av heilum frystum laksi. Útflutningsvirðið á laksaportiónum hevur verið støðugt hækkanði seinastu árin, og var tað slakar 620 mió. kr. í 2013, sum er tað mesta nakrantíð.

Mynd 8 vísir eisini, hvussu útflutningsvirðið er økt munandi seinastu árin, og í fjør var aftur ein stórus vøkstur í útflutningsvirðinum uppá umleið ein triðing samanborið við árið fyri. Í 2006 táttaði útflutningsvirðið frá alivinnuni í 500 mió. kr. og er síðani økt hvørt ár. Útflutningurin av laksi var umleið 2,4 mia. kr. í 2013.

Mynd 8. Býtið av útflutningi 2003-2013

Kelda: Hagstova Føroya

2.6 Býtið seinastu árinu

Niðanfyri er eitt samlað yvirlit fyri útflutningsvirði, nøgd og prísir fyri ymsu vørunar, sum alivinnan framleiðir. Legg til merkir, at fráskurðir o.a. ikki er tikið við í hesa uppgerðina.

Tøluni eru fyri seinastu tíggu árinu.

Talva 1. Útflutningsvirði fyri ymsu vørunar frá 2004 til 2013, í 1.000 kr.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Feskur laksur	424.299	206.522	134.650	254.581	547.364	795.934	803.161	1.113.741	1.282.705	1.720.921
Frystur laksur	69.632	53.660	32.573	55.274	40.826	68.587	69.508	26.508	40.018	45.235
Laksaportiónir	184.324	169.967	195.024	171.806	213.274	303.505	423.931	428.702	447.138	618.848
Laksur, annað	6.731	9.703	12.074	11.000	22.956	34.703	41.456	48.332	51.599	71.406
Fesk síl	447	484	34.657	14.043	13.814	48.320	43.865	1.356	0	418
Fryst síl	76.547	58.190	64.034	86.730	124.731	123.149	24.851	7.368	0	1.981
Síl, annað	372	0	168	0	73	3.613	1.238	0	0	186
Útflutningsvirði										
tils.	762.351	498.526	473.178	593.434	963.038	1.377.809	1.408.009	1.626.007	1.821.459	2.458.994

Talva 2. Útflutningsnøgdin fyri ymsu vørunar frá 2004 til 2013, í 1000 tonsum

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Feskur laksur	23.312	9.330	4.514	10.347	22.681	28.489	21.541	35.549	45.067	42.312,10
Frystur laksur	3.509	2.374	1.073	2.087	1.598	2.587	1.778	747	1.483	1.204,40
Laksaportiónir	3.870	3.104	2.849	2.978	4.194	5.653	6.339	5.982	7.633	9.473,10
Laksur, annað	479	736	1.131	1.400	3.280	3.835	4.037	3.977	4.881	5.921,90
Fesk síl	21	19	1.302	637	644	2.059	1.273	18	0	18,60
Fryst síl	3.607	2.802	2.302	3.864	5.598	4.970	779	219	0	68,50
Tilsamans	34.797	18.364	13.172	21.313	37.996	47.591	35.747	46.492	59.063	87,10

Talva 3. Miðal útflutningsprísir fyrri ymsu vørurnar frá 2004 til 2013, kr.pr.kg.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Feskur laksur	18,20	22,13	29,83	24,60	24,13	27,94	37,29	31,33	28,46	40,67
Frustur laksur	19,84	22,61	30,36	26,49	25,55	26,52	39,09	35,49	26,99	37,56
Laksaportiónir	47,63	54,76	68,45	57,69	50,82	53,69	66,88	71,67	58,58	65,33
Fesk síl	21,29	25,47	26,62	22,06	21,45	23,47	34,45	74,53	-	22,47
Frust síl	21,22	20,77	27,81	22,45	22,28	24,78	31,90	33,58	-	28,92

Talvurnar vísa, at bæði nøgdin og útflutningsvirðið frá vørum úr alivinnuni eru økt seinastu árin, tó við 2010 sum undantaki, tá framleiðslan minkaði.

Prísurin á feskum og frystum laksu hevur verið fallandi í 2011 og 2012, men í 2013 hevur prísurin verið lutfalsliga høgur. Miðalprísurin á laksaportiónum hevur verið sveiggjandi seinastu árin, og í 2013 øktist prísurin nakað á laksaportiónum. Miðalprísurin á laksaportiónum hækkaði í árunum 2008-11, fall síðani aftur í 2012, men hækkaði aftur í 2013. Væntað verður, at prísurin á feskum laksu eisini verður lutfalsliga góður í 2014.

3. Mál felagið hevur arbeitt við í árinum

Her er ein stutt frágreiðing um nøkur mál, ið nevndin hevur arbeitt við seinasta árið.

3.1 Loyvisgjald

Alivinnan hevur síðani 2011 rindað ein eykaskatt omaná vanliga partafelagsskattin uppá 2,5 prosent. Hesin eykaskattur varð í 2013 hækkaður til 7 prosent fyri bæði alivinnuna og fiskivinnuna. Fráboðanin frá landsstýrinum í hesum sambandi var, at finnast skuldi ein varandi loysn, og at hesin eykaskattur tí bert var fyribils.

Landsstýrið heitti á sumri 2013 á Havbúnaðarfelagið um at luttaka í einum arbeidsbólki, ið skuldi gera eitt tilmæli til landsstýrið um, hvussu eitt møguligt loyvisgjald kann áleggjast. Atli Gregersen umboðaði Havbúnaðarfelagið í tí arbeidsbólkinum, ið lat úr hendi eitt tilmæli tann 7. februar 2014.

Niðurstøðan í tilmælinum var, at alivinnan skal rinda ein eykaskatt uppá 4,5 prosent av yvirskotinum umframt eitt tøkugjald uppá 0,5 prosent av söluvirðinum. Havbúnaðarfelagið hevði tó ta viðmerking, at landið heldur eigur at áleggja eykaskatt enn tøkugjald, meðan umboðini hjá landsstýrinum heldur mæltu til hægri tøkugjald heldur enn eykaskatt. Havbúnaðarfelagið metir, at tað er vandamikið at áleggja eitt høgt tøkugjald, ið skal rindast uttan mun til, um vinnan forvinnur pening.

Undirtøkan hjá Havbúnaðarfelagnum er eisini treytað av, at einkarætturin hjá Apotekinum verður avtikin, so at alifeløgini í Føroyum frítt kunnu keypa heilivág og avlúsingarevni frá øðrum veitarum uttan at ein almennur stovnur liggur ímillum.

3.2 Kunngerð um basan av fiskasjúkum

Havbúnaðarfelagið fekk í 2012 nýggja kunngerð um yvirvøku, avmarking, tálming og niðurberjing av smittandi sjúkum í alibrúkum til hoyring. Kunngerðin fevnir um EHN, EUS, VHS, IHN, KHV, ILA og PD. Havbúnaðarfelagið sendi hoyringsskriv til uppskotið á sumri 2012 við sínum viðmerkingum.

Arbeitt hevur verið víðari við kunngerðini í 2013, og Havbúnaðarfelagið var á fundi við Landsdjóralæknan og umboð fyri Heilsufrøðiligu Starvsstovuna um málið.

Havbúnaðarfelagið hevur strongt á at fáa kunngerðina setta í verk, men hetta hevur víst

seg at taka drúgva tíð. Avrátt varð, at kunngerðin skuldi sendast til nýggja hoyring, men enn er ikki komið á mál við hesi kunngerðini.

3.3 Nýggjur Alipolitikkur

Havbúnaðarfelagið samskifti fyrst í 2013 við Vinnumálaráðið um ein nýggjan alipolitikk, ið varð lagdur fyri felagið í 2012, men hetta arbeiðið tykist at vera lagt til viks fyribils.

3.4 Apotekið

Havbúnaðarfelagið hevur í mong ár ynskt, at einkarætturin hjá Apotekinum verður avtikin, men enn hevur politiski myndugleikin tíverri ikki tikið hetta ynski til eftirtektar. Í samgonguskjalinum hjá sitandi samgongu stendur, at landsstýrið skal kanna hetta málið um einkarættin hjá Apotekinum nærri.

Í 2013 var felagið á fundi við landsstýrismannin í heilsumálum um hetta málið og royndi at strongja á landsstýrið um at taka málið upp til viðgerðar. Tó hevur landsstýrið enn ikki tikið hetta málið upp til viðgerðar.

3.5 Rognkelsi

Reinsifiskar hava í fleiri ár verið nýttir í royndunum at basa lús í Noregi, og royndirnar sigast at vera góðar. Tí hevur Havbúnaðarfelagið seinastu tvey árin fíggjað eina verkætlan við rognkelsum saman við Fiskaaling. Ætlanin er, at rognkelsi skulu kunna nýtast til at basa lúsini í Føroyum.

Verkætlanin hevur tó havt trupulleikar orsakað av t.d. óvæntaðum og bráðligum fellum.

Havbúnaðarfelagið hevur tó valt at halda fram við at fíggja verkætlanina aftur í 2014 og 2015 við tí vón, at rognkelsi skulu kunna nýtast til at tálma lúsatrupulleikanum.

Havbúnaðarfelagið hevur í hesum sambandi sett ein stýrisbólka við umboðum frá feløgnum til at stýra verkætlanini saman við Fiskaaling.

3.6 Aling á opnum havi

Havbúnaðarfelagið hevur seinastu tvey árinum eisini fíggað verkætlanina við aling á opnum havi saman við Fiskaaling, KJ Hydraulik og Vónini. Endamálið er at fáa størri vitan um, hvussu aling á opnum havi kann fara fram í Føroyum.

Tveir aliringar eru í hesum sambandi lagdir eystanfyrir Nólsoynna sum eina roynd fyri at vita, um tað ber til at hava aliringar liggjandi í harðbalnum økjum. Enn er óvist, um tann verkætlanin heldur fram í 2014.

3.7 Aliráðstevnan

Havbúnaðarfelagið hevur seinastu átta árinum skipað fyri eini árligari Aliráðstevnu, sum tey seinastu árinum hevur verið á Hotel Føroyum. Ráðstevnan er vorðin fastur tóttur í virkseminum hjá Havbúnaðarfelagnum. Ætlanin við Aliráðstevnuni er at førleikamenna starvsfólkið innan alivinnuna.

Miðað verður eftir at hava eina fjølbroytta skrá, so at starvsfólkini innan alivinnuna kunnu fáa okkurt burturúr teimum fyrilestrum, ið verða hildnir. Aliráðstevnan var aftur í ár sera væl vitjað við eini hálvtriðja hundrað gestum.

3.8 ISFA og FEAP

Havbúnaðarfelagið er limur í altjóða felagsskapunum ISFA (International Salmon Farmers Association) og FEAP (The Federation of European Aquaculture Producers). Havbúnaðarfelagið luttók á aðalfundinum hjá FEAP í Dublin í mai 2013.

4. Lógir og kunngerðir

Í 2013 voru hesar lógir og kunngerðir, ið hava týðning fyri alivinnuna, settar í verk ella til viðgerðar.

4.1 Lóg um loyvisgjald á alivinnu

Løgtingsmál nr. 130/2013: Uppskot til løgtingslóg um loyvisgjald á alivinnu. Lógaruppskotið snýr seg í stuttum um tvey viðurskifti:

1. **Tøkugjald:** Har rindað verður 0,5% av marknaðarvirðinum á tøkuni av alifiski.
2. **Loyvisskatt:** Har rindað verður ein eykaskattur á 4,5% av skattskyldugu inntøkuni hjá felagnum.

Í sambandi við uppskotið til játtanarkarmar fyri 2014, sum Løgtingið samtykti á vári 2013, mælti landsstýrið til at fremja eina skipan við eykaskatti á fiski- og alivinnu. Settur var ein arbeiðsbólkur at koma við tilmæli til ein serskatt á fiski- og alivinnu. Seinni skipaði arbeiðsbólkurin seg í tveir arbeiðsbólkar: ein fyri fiskivinnu og ein fyri alivinnu.

4.2 Broyting í løgtingslóg um verju av havumhvørvinum (krøv til barlastvatn)

Løgtingsmál nr. 94/2012: Uppskot um løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um verju av havumhvørvinum (krøv til barlastvatn). Havbúnaðarfélagið sendi Innlendismálaráðnum hoyringsskriv til uppskotið tann 3. januar 2013, og uppskotið varð samtykt í løgtinginum 8. mai við nøkrum broytingum.

4.2 Hoyring um yvirvøku av ymsum sjúkum

Uppskot til kunngerð um yvirvøku, avmarking, tálming og niðurberjing av smittandi sjúkum í alibrúkum varð send felagnum til hoyringar í mars 2012. Havbúnaðarfélagið hefur viðgjørt uppskotið við serfrøðingum í feløgunum og hefur sent Landsdjóralæknanum á Heilsufrøðiligu Starvsstovuni hoyringssvar.

Havbúnaðarfélagið hefur fyrst í 2013 eisini verið á fundi við Landsdjóralæknan fyri at umrøða nýggju kunngerðina. Á hesum fundi varð avrátt at seta í verk sjálvbodna yvirvøku

av nøkrum fiskasjúkum sum t.d. PD fyri at fáa eina góða heildarmynd av støðuni, meðan Landsdjóralæknin arbeiðir víðari við kunngerðini um fiskasjúkur. Nýggja kunngerðin um yvirvøku av smittandi sjúkum í alibrúkum er ikki sett í verk enn.